

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи
Олександр ГОЛОВКО
«30 червня» 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Сучасне електронне врядування

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма: «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

спеціалізація:

вид дисципліни: вибіркова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“30” серпня 2022 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

СОЛОВИХ Віталій, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол № 1 від “26” серпня 2022 року,

Завідувачка кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

(підпис)

Людмила НОВИКОВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми: «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньої програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

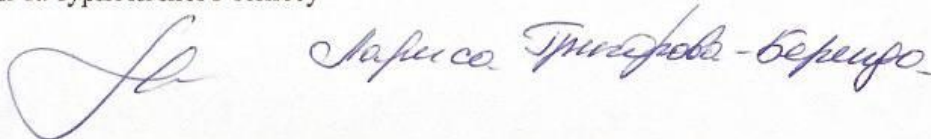

Олександр ХИЖНЯК

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “29” серпня 2022 року, № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Електронне урядування» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» підготовки бакалавра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів сучасного бачення теоретичних уявлень і відпрацювання практичних навичок щодо змісту, принципів та методів сучасного електронного урядування.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до ОПП.

1.2. Основним завданням вивчення дисципліни “Електронне урядування”

- формування у здобувачів наступних загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК16. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

- формування у здобувачів спеціальних (фахових) компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

СК18. Розуміння сутності та специфіки міжнародної інформаційної діяльності.

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-й
Семестр	
5-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Семінарські заняття	
32 год.	год.

Самостійна робота	
56 год.	год.

1.6. Заплановані програмні результати навчання:

- РН10.** Знати сутність, специфіку та особливості міжнародної інформаційної діяльності.
- РН11.** Знати основи та особливості забезпечення міжнародної інформаційної безпеки.
- РН12.** Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.
- РН18.** Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

. Тема 1. Державна інформаційна політика в умовах розвитку інформаційного суспільства.

Специфіка сучасного інформаційного суспільства. Роль інформації у сучасному суспільстві. Сучасні інформаційні технології та їхній вплив на суспільство. Державна інформаційна політика

Тема 2. Державна політика розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування.

Механізми Національної програми інформатизації. Механізми міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд». Механізм розвитку інформаційного суспільства. Стратегія розвитку інформаційного суспільства. Механізм «Зеленої книги» та «Білої книги» з електронного урядування.

Тема 3. Світовий досвід державного управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування.

Досвід запровадження електронного урядування у країнах ЄС. Запровадження електронного урядування у США.

Тема 4. Концептуальні засади та умови успішного впровадження електронного урядування.

Сутність електронного уряду, методи та принципи його організації. Перешкоди на шляху до електронного уряду (проблеми цифрової нерівності). Впровадження електронного уряду в Україні. Мета, основні завдання та результати впровадження інформаційної системи “Електронний уряд”

Тема 5. Електронна демократія.

Сутність, мета та основні завдання електронної демократії. Електронна демократія як механізм сучасної політичної взаємодії. Методи електронного залучення громадян. Сектори та інструменти електронної демократії.

Тема 6. Інформаційна безпека в електронному урядуванні.

Основи кібергігієни в електронному урядуванні. Безпечне використання соціальних мереж. Засоби протистояння кіберзлочинцям. Безпечне використання сучасних електронних приладів.

Тема 7. Основні напрями е-взаємодії держави та суспільства у міжнародних відносинах.

Електронні державні послуги та процеси: визначення, взаємозв'язки, класифікація. Портали – як основна інформаційно-технологічна форма організації комунікацій в електронному урядуванні. Архітектурні моделі електронного уряду: інтеграція і взаємодія складових електронного державного управління. Вплив електронного урядування на міжнародні відносини.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усь го	у тому числі					у с ь о г о	у тому числі					
		л	п	ла б.	інд.	с. р.		л	п	ла б.	ін д.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Тема 1. Державна інформаційна політика в умовах розвитку інформаційного суспільства.	16	4	4			8							
Тема 2. Державна політика розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування.	16	4	4			8							
Тема 3. Світовий досвід державного управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування.	16	4	4			8							
Тема 4. Концептуальні засади та умови успішного впровадження електронного урядування.	16	4	4			8							
Тема 5. Електронна демократія.	16	4	4			8							
Тема 6. Інформаційна безпека в електронному урядуванні.	24	8	8			8							
Тема 7. Основні напрями е-взаємодії держави та суспільства у міжнародних відносинах.	16	4	4			8							
Усього годин	120	32	32			56							

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	
1	Тема 1. Державна інформаційна політика в умовах розвитку інформаційного суспільства. Підготувати есе щодо трансформації державної інформаційної політики у сучасному інформаційному суспільстві	4
2	Тема 2. Державна політика розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування. Підготувати доповідь за напрямками: механізми Національної програми інформатизації; механізми міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»; механізм розвитку інформаційного суспільства; стратегія розвитку інформаційного суспільства; механізм «Зеленої книги» та «Білої книги» з електронного урядування.	4
3	Тема 3. Світовий досвід державного управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування. Підготувати доповідь за темою “Досвід державного управління розвитку інформаційного суспільства на прикладі однієї країн ЄС”	4
4	Тема 4. Концептуальні засади та умови успішного впровадження електронного урядування. Робота у малих групах. Проведення мозкового штурму щодо основних напрямків запровадження електронного урядування в Україні	4
5	Тема 5. Електронна демократія. Підготувати доповідь за темою “електронна демократія Україна та світ”	4
6	Тема 6. Інформаційна безпека в електронному урядуванні. Проведення ділової гри “Соціальна інженерія в безпеці” Проведення ділової гри “Безпечне використання електронних приладів” Проведення ділової гри “Безпечне користування соціальними мережами”	8
7	Тема 7. Основні напрями е-взаємодії держави та суспільства у міжнародних відносинах. Підготувати доповідь за темою “Електронний сервіс в Україні та його використання”	4
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Державна інформаційна політика в умовах розвитку інформаційного суспільства. <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та рекомендовані джерела теми, підготувати інформаційні повідомлення за питаннями практичного заняття	8
2	Тема 2. Державна політика розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування. <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та рекомендовані джерела	8

	теми, підготувати інформаційні повідомлення за питаннями практичного заняття	
3	Тема 3. Світовий досвід державного управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування. <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та рекомендовані джерела теми, підготувати інформаційні повідомлення за питаннями практичного заняття	8
4	Тема 4. Концептуальні засади та умови успішного впровадження електронного урядування. <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та рекомендовані джерела теми, підготувати інформаційні повідомлення за питаннями практичного заняття	8
5	Тема 5. Електронна демократія. <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та рекомендовані джерела теми, підготувати інформаційні повідомлення за питаннями практичного заняття	8
6	Тема 6. Інформаційна безпека в електронному урядуванні. <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та рекомендовані джерела теми, підготувати інформаційні повідомлення за питаннями практичного заняття	8
7	Тема 7. Основні напрями е-взаємодії держави та суспільства у міжнародних відносинах. <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та рекомендовані джерела теми, підготувати інформаційні повідомлення за питаннями практичного заняття	8
	Разом	56

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання навчальним планом не передбачено.

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Прес-служба зовнішньополітичних відомств»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН10	Знати сутність, специфіку та особливості міжнародної інформаційної діяльності.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), робота з вторинними	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, оцінювання

		даними, презентація результатів досліджень	творчих робіт, тестування, екзамен
PH11	Знати основи та особливості забезпечення міжнародної інформаційної безпеки.	Лекція, надання зворотного зв'язку, виконання творчих завдань у командах, симуляції, аналіз отриманих результатів.	Оцінювання результатів дослідження на практичних заняттях; тестових завдань, розв'язування аналітичних задач, оцінювання роботи над науковим текстом, екзамен
PH12	Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.	Робота з вторинними даними, виконання творчих завдань, презентація результатів досліджень.	Оцінювання виконання творчих завдань, аналітичних, тестування, екзамен
PH18	Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.	Робота з вторинними даними, виконання творчих завдань, презентація результатів досліджень.	Оцінювання виконання творчих завдань, аналітичних, тестування, екзамен

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

– проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

– участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

– участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. Методи контролю

Поточний контроль упродовж семестру – 60 балів;
залік – 40 балів

При вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий семестровий види контролю.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях та семінарських заняттях, у формі виступів здобувачів при обговоренні питань на семінарських заняттях.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень слухача. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку у формі тестування та відповіді на одне теоретичне питання (у формі есе) в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією програмою.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю, а також балів, отриманих за результатами семестрового контролю. Максимальна сума балів складає 100 балів.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота							Залік	Сума
						Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	60	40
4	4	4	4	4	4	4		100

Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та семінарських заняттях, що включає систематичність їх

відвідування, здатність здобувача засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, навички творчо підходити до вирішення поставлених завдань, активність роботи на семінарських заняттях, рівень знань за результатами опитування на семінарських заняттях, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань.

Здобувачі, які були відсутні на лекції чи семінарському занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою.

Для відпрацювання здобувач зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Розрахункова шкала для нарахування балів за поточним контролем (засвоєння теми дисципліни):

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, вміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
2-3	Несистематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених семінарських занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
1	Епізодичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на семінарських заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.

0	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та семінарських занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, відсутність знань. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.
----------	--

Здобувачі, знання яких оцінені мінімально необхідною для складання екзамену кількістю балів, не мають право на виконання додаткових завдань для підвищення отриманої кількості балів.

Здобувачі, які були відсутні на лекції чи семінарському занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою

Для відпрацювання здобувач зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Оцінювання знань та умінь здобувачів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
34-40	Здобувач цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
26-33	Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-25	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Здобувач не в змозі дати повну відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Поточний контроль – 60 балів, з них:

тестування – 6 x 3 балів= 18 балів;

есе – 4 x 3= 12 балів;

творчі роботи – 3 x 5 балів = 15 балів.

активна участь на занятті – 1 б. x 15 = 15 балів.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення заліку. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Структура заліку:

1) тестування за всіма темами навчальної дисципліни: 30 балів, з них:

1 бал x 30 питань = 30 балів;

2) 1 теоретичне питання (у формі есе) - 10 балів.

Критерії оцінювання теоретичне питання (у формі есе):

1. Логічність викладу – 3 б.;

2. Питання розкрито повно, глибоко – 2 б.;

3. Наведено актуальний приклад – 1 б.;

4. Повністю розкрито суть питання – 3 б.;

5. Визначено, де ця теорія може бути застосована – 1 б.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти екзамен **в тестовій формі** (за згодою викладача) (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожен вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Прес-служба зовнішньополітичних відомств», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/>

Набрана кількість рейтингових балів є основою для оцінки за національною шкалою. Шкала оцінювання наведена нижче.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

Основна література

1. Е-Урядування та Е-Демократія: навчальний посібник у 15 частинах. URL: <https://egap.in.ua/biblioteka/e-uriaduvannia-ta-e-demokratia-navchalnyi-posibnyk/>
2. Інформаційна політика України: європейський контекст: монографія / Л. В. Губерський, Є. Є. Камінський, Є. А. Макаренко та ін. К.: Либідь, 2018. 360 с.
3. Державна політика у сфері надання доступу до публічної інформації: навч.-метод. матеріали / Н.В. Грицяк; уклад. В.В. Святненко. К.: НАДУ, 2018. 32 с.
4. Державне управління в умовах розвитку інформаційного суспільства: навч. посіб. / Н.В. Грицяк, Л.В. Литвинова. К.: К.І.С., 2019. 108 с.
5. Електронне урядування. Опорний конспект лекцій. Дзюба С.В., Жиляєв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І. За ред. А.І. Семенченка. Київ, 2019.

6. Електронне урядування в Україні: аналіз та рекомендації. Результати дослідження. Київ: Поліграфі-Плюс. 2020. 254 с.
7. Електронне урядування: підручник / авт. кол.: А. І. Семенченко, Н. В. Грицяк, О. Б. Кукарін та ін. / за заг. ред. Н. В. Грицяк, А. І. Семенченка. К.: НАДУ, 2019. 128 с.
8. Інтеграція України в Європейський інформаційний простір: виклики та завдання. К.: ФОП Клименко, 2019. 212 с.
9. Інформаційна складова державної політики та управління: монографія / Соловйов С.Г. та ін. К.: К.І.С., 2015. 320 с.

Допоміжна література

10. Біла книга державної політики у сфері адміністративних послуг (Редакція друга, квітень 2021). - URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/718/White-Book_web_2021.pdf
11. Державна політика у сфері надання доступу до публічної інформації: навч.-метод. матеріали / Н.В. Грицяк; уклад. В.В. Святненко. Київ:НАДУ. 2013. 32 с.
12. Досвід впровадження електронного урядування на прикладі Естонії. - URL: <https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/06/Prihodko.-Estoniya.pdf>
13. Клименко І. В. Технології електронного врядування. Київ: Центр сприяння інституційному розвитку держ. Служби. 2006. 192 с.
14. Колесніченко І. М. Розвиток електронного урядування в Україні: інституціональний аспект/ Бізнес Інформ. - 2014. - № 3. - С. 52-57. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2014_3_9.
15. Конвенція Ради Європи про доступ до офіційних документів від 27.11.2008 р. URL: <https://wcd.coe.int/ViewDoc>.
16. Конвенція Ради Європи про кіберзлочинність. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575#Text.
17. Коновал В.О. Методологічні засади електронного урядування на місцевому рівні: поняття, принципи, моделі та передумови. Теорія та практика державного управління. 2016. № 2(53). С. 148-156.
18. Линьов К.О. Навчальний посібник до модуля «Інформаційне забезпечення державного управління та державної служби». Київ. 2016. 42 с.
19. Лопушинський І. П. Електронна демократія та електронне урядування: досвід США для України. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua>.
20. Про доступ до інформації, що перебуває в розпорядженні державних органів: Рек. No R (81) 19 Ком. міністрів державам-членам Ради Європи. Доступ до інформації та електронне урядування. Київ, 2004.
21. Пропозиції щодо окремих напрямків державної політики з цифрової трансформації сфери надання адміністративних послуг та ЦНАП. - URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/692/U-LEAD-Policy-Paper-on-Digitalisation-2021.pdf>.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

22. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

23. Закон України «Про електронні довірчі послуги». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#n534>.

24. Закон України "Про електронні документи та електронний документообіг". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> .

25. Закон України "Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20#Text>

26. Концепція розвитку електронного урядування в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80#n13> .

27. Концепція розвитку системи електронних послуг в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/918-2016-%D1%80#n8> .

28. Концепція розвитку електронної демократії в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80#Text> .

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Meet проводяться всі лекційні заняття (платформа Moodle (URL //dist.karazin.ua/moodle/course) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен **в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** (<https://dist.karazin.ua/moodle/>) в дистанційному курсі “Електронне урядування” .

13. Приклад тестового питання до іспиту:

1. До системи електронного урядування не відноситься:

1. Створення системи кібербезпеки
2. Надання електронних послуг
3. Формування електронних баз даних громадян та їхнє використання
4. Інформування населення про роботу органів державного управління через соціальні мережі

Орієнтовні питання для підготовки до іспиту:

1. Специфіка сучасного інформаційного суспільства.
2. Роль інформації у сучасному суспільстві.
3. Сучасні інформаційні технології та їхній вплив на суспільство.
4. Державна інформаційна політика
5. Механізми Національної програми інформатизації.
6. Механізми міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд».
7. Механізм розвитку інформаційного суспільства.
8. Стратегія розвитку інформаційного суспільства.
9. Механізм «Зеленої книги» та «Білої книги» з електронного урядування.
10. Досвід запровадження електронного урядування у країнах ЄС.
11. Запровадження електронного урядування у США.
12. Сутність електронного уряду, методи та принципи його організації.
13. Перешкоди на шляху до електронного уряду (проблеми цифрової нерівності).
14. Впровадження електронного уряду в Україні.
15. Мета, основні завдання та результати впровадження інформаційної системи “Електронний уряд”
16. Сутність, мета та основні завдання електронної демократії.
17. Електронна демократія як механізм сучасної політичної взаємодії.
18. Методи електронного залучення громадян.
19. Сектори та інструменти електронної демократії.
20. Основи кібергігієни в електронному урядуванні.
21. Безпечне використання соціальних мереж.
22. Засоби протистояння кіберзлочинцям.
23. Безпечне використання сучасних електронних приладів.
24. Електронні державні послуги та процеси: визначення, взаємозв'язки, класифікація.
25. Портали – як основна інформаційно-технологічна форма організації комунікацій в електронному урядуванні.
26. Архітектурні моделі електронного уряду: інтеграція і взаємодія складових електронного державного управління.
27. Вплив електронного урядування на міжнародні відносини.